

Danijela Župančić

ŠTO PREDSTAVLJA VOKALNA TEHNIKA

Tehnika je temelj na kojem svaki umjetnik gradi svoju umjetnost. Tako i pjevač mora svladati sve elemente vokalne tehnike postavljene na principima talijanskog klasičnog i suvremenog belkanta koje se smatra uzorom oplemenjivanja i pravilnog obrazovanja. Tehnika je neophodan mehanizam koji omogućava da se što uspješnije interpretira vokalno umjetničko djelo. Pjevačka tehnika se temelji na formiranju pjevačkih modela, navika, odnosno uvjetnih refleksa. Oni se sporo i teško formiraju, ali jednom kad se dobro svladaju postaju automatizirani. Radi toga je potrebno odgovarajuće vrijeme učenja. Ukoliko se pogrešno formiraju vrlo se teško ispravljaju. Teže je ukloniti stare pjevačke navike nego stvarati nove. Prema tome pjevačka tehnika je obavezan vid dobrog pjevanja. Prirodno pjevanje ne zadovoljava sve zahtjeve vokalnog izvođenja i zato se pjevanje uči. Kod nekih postoji prirodna dispozicija za brže učenje pjevanja jer je glas prirodno postavljeniji i to se naziva „pjevačka inteligencija“, ali je učenje neophodno jer su svi glasovi od prirode nesavršeni (Glinka). U doba „belkanta“, tada slavni talijanski pjevač mezzosopran kastrat Gaspare Pacchierotti u svojem djelu *Modi generali del canto* sažeo je principe umjetničkog pjevanja riječima:

Respirate bene (dišite dobro)

Mettete bene la voce (dobro postavite glas)

Pronunciate chiarramente (izgovarajte jasno)

E vostro canto sara perfetto (i vaše pjevanje bit će savršeno)

Gaspare Pacchierotti (1740.-1821.)

Ovi principi i danas predstavljaju vokalno – tehnički i estetsko – stilski uzor u umjetnosti pjevanja.

Postoji li jedna ili više pjevačkih tehnika?

Često se može čuti da se profesori uporno pridržavaju svog učenja i da imaju svoju vlastitu tehniku koju tada prenose na učenika ili studenta.

No, je li moguće da postoji toliko tehnika koliko i profesora? Naravno, ne. Ono što je važno je činjenica da principi pjevanja moraju biti isti, ali razlike u pristupu učenja mogu postojati s tim da nikako ne budu štetne.

Na tom putu nisu dozvoljene velike devijacije. Najbolja metoda je ona koja je najbliža fiziologiji. Tehniku pjevanja treba savladavati postepeno i potrebno je duže vrijeme za to. Mladi se pjevač ne smije zbunjivati izrazima koji mu u početku nisu jasni (duboki dah, slobod-

no grlo, kontakt maske s dijafragmom i slično). Izrazi mogu biti vrlo jednostavni dok pjevač ne stekne sigurnu sliku i zvučnu predodžbu o tome kako treba zvučati njegov glas, a da se pritom dobro osjeća. Upravo je ključno pjevati svojim glasom, koji je prirodan (da bez napora izgovara pjevani tekst), a ne oponašanje nekog drugog koji mu se sviđa. Opasno je i „farbanje“ boje glasa (fabricare il timbro) jer predstavlja opasnost za razvoj glasa. U ovom slučaju je glas veći i tamniji, ali neprirodan, čak i poguban za visoke tonove. Također je jedan od problema forsiranje glasa, jer se ne pjeva na snazi mišića. Umjetničko pjevanje ne dopušta dinamičku silu nego pravilnu upotrebu i skladan rad svih dijelova vokalnog aparata. Stoga je tehnika svjesno sredstvo za omogućavanje što boljeg izvođenja.

Tehnika je mentalna komponenta i najprije nastaje u glavi. Podrazumijeva upotrebu tijela, vladanje mišićima i pokretima te oslobađanje grča bojazni i straha. Samo miran i opušten pjevač moći će postići tehniku te „elastične napetosti“. Tehnikom treba toliko ovladati da se ona ne primjećuje prilikom pjevanja već da slušatelj ima dojam da se pjeva prirodno. I to je najteže postignuće. Od svoga tijela treba stvoriti instrument.

Umjetnička nadogradnja pjevača je individualna, jer je inspirativna. Naravno, ostaje u okvirima klasične glazbe i razdoblja u kojem je djelo nastalo i kodeksima koji se trebaju poštivati. No, prostora za umjetničko izražavanje uvijek ima s vlastitim interpretacijama koji se uklapaju u određeno djelo poput ukrasa, portamenta, legata i izražajnosti u izvođenju tamo gdje je ukusno i dozvoljeno.

DA SE NE ZABORAVI

Početak listopada 2019. izišla je iz tiska knjiga Nike Luburića *Da se ne zaboravi. II. knjiga, Glazbena izvješća iz Sarajeva i Mostara 2008.-2018.*, koju je izdalo Hrvatsko književno društvo sv. Jeronima iz Zagreba.

